

CAN CACIQUES

Centre d'interpretació
de **Llagostera**

MEMÒRIA 2015

1. Definició
2. Ubicació i espais del centre
3. Horaris
4. Personal
5. Pressupost
6. Descripció d'activitats
 - 6.1. Exposició permanent
 - 6.2. Exposició temporal
 - 6.3. L'interactiu
 - 6.4. Exposicions Microtemporals
 - 6.5. Passejades per la història
 - 6.6. Altres activitats
7. Col·lecció
 - 7.1. Antecedents
 - 7.2. Conservació i restauració
8. Donacions
9. Difusió
10. Indicadors

1. DEFINICIÓ

El Centre d'Interpretació Can Caciques convida el visitant a descobrir les característiques més significatives del passat de Llagostera. Aquest centre inaugurat el 31 de maig de 2014 té com a objectiu vetllar pels béns immobles, mobles que custodia l'Ajuntament de Llagostera i que constitueixen un patrimoni públic amb un valor identificador i cultural que cal estudiar, protegir i difondre.

2. UBICACIÓ I ESPAIS DEL CENTRE

El Centre està format des per dos edificis. El primer és de nova planta i acull una part de l'exposició permanent i l'exposició temporal. En aquest espai també hi ha ubicades les dependències municipals de l'Àrea de Cultura.

El segon edifici és el que dóna nom al centre, l'antiga casa de Can Caciques, construïda aprofitant una de les torres de la muralla medieval del segle XIV. Aquest espai acull una altra part de l'exposició permanent.

Adreça: C/ Olivareta, 38

3. HORARIS

L'horari d'obertura del centre és de dilluns a diumenge de 10 a 14 h.

Durant l'any 2015 ha estat tancat els dissabtes, diumenges i festius del 12 de gener al 15 de març.

4. PERSONAL

Marta Albà Espinet, directora (segons acord de Junta de Govern Local de 18 de gener de 2011)

Olga Llobet Guevara, comissària de les exposicions (contracte de serveis).

Margarita Casanovas Isern, atenció al visitant (contracte de serveis)
Albert Vidal Anglada, atenció al visitant (becari UdG).

5. PRESSUPOST

Durant l'any 2015 el Centre d'Interpretació de Can Caciques va disposar d'una partida de 12.000. € per fer front a les activitats programades. També va disposar d'una partida de 9.000.- € amb la qual es va instal·lar un interactiu a la sala d'exposició permanent.

6. DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

El Centre d'Interpretació de Can Caciques es va inaugurar el dissabte 31 de maig de 2014. Compta amb dos espais expositius que acullen:

6.1. Exposició permanent

L'exposició permanent està diferenciada en dos sectors:
El privilegi del bosc i *La vila emmurallada*.

L'exposició d'*El privilegi del bosc* està ubicada a l'edifici de nova planta. Mostra la intensa relació entre l'home i el bosc per la important presència de superfície forestal a Llagostera.

L'exposició conté peces dels oficis i activitats derivades de l'aprofitament del bosc a partir de tres àmbits:

- El **suro**: els propietaris forestals, els tallers de taps dels segles XVIII-XIX, la industrialització dels segles .XIX-XX i l'aglomerat.
- La **terra**: llaurar, sembrar, segar, batre i organitzar la collita.
- La **fusta**: el carbó, els esclops, les pipes...

En aquest espai també trobem una mostra de peces arqueològiques sorgides de diferents jaciments locals, les quals ens permeten fer un breu repàs a la història antiga de Llagostera.

L'exposició *La vila emmurallada* ubicada a l'antiga casa Can Caciques mostra l'evolució del nucli medieval de Llagostera des del segle XII fins al segle XVII. La informació es transmet a partir d'audiovisuals, plafons amb materials gràfics, textuais i també amb elements immobles originals conservats en el mateix edifici, com la torre, una part de la muralla i el fossat.

6.2. Exposició temporal

**LA
TEM
PO
RAL**

L'edifici de nova planta també acull l'exposició temporal. *La Temporal*, que pretén mostrar peces de la col·lecció etnològica que no tenen cabuda en l'exposició permanent i fer descobrir al visitant aspectes propis de la vida domèstica, la indústria i els oficis o

costums populars de Llagostera. Durant l'any 2015 s'han organitzat dues exposicions temporals:

Un vestit a mida

El 21 de març de 2015 es va inaugurar a les 19h l'exposició ***Un vestit a mida*** amb l'assistència d'unes 45 persones.

L'exposició ens apropava a l'ofici de sastre, avui quasi desaparegut. Ens trasllada a una època on sastres i modistes a partir d'un procés molt llarg i laboriós (prendre mides, triar un teixit, tallar, embastar, emprovar, cosir, planxar...) confeccionaven la majoria dels vestits dels llagosterencs.

Fotografies, objectes de les sastreries de Miquel Rodó i de Josep Vilallonga i un audiovisual amb el testimoni de Josep Vilallonga il·lustren els textos de l'exposició.

Durada de l'exposició: del 21 de març al 24 d'octubre de 2015

L'hora del Comú

El dissabte 24 d'octubre de 2015 a les 19 h. al mateix Centre d'Interpretació es va inaugurar l'exposició ***L'hora del Comú*** que gira al voltant de les maquinàries dels dos primers rellotges que van fer sonar les hores al poble, les quals recentment han estat restaurades pel grup de col·laboradors de Can Caciques. El més antic va fer sonar les hores, des del campanar de l'església de sant Feliu, des de principis del segle XVIII fins el 1955 quan es substituït per la segona de les maquinàries exposades, de la casa Blasco.

L'esfera del rellotge, la sirena i el testimoni de Josep Puig Rodó, alcalde de Llagostera l'any 1985 quan es substitueix el rellotge de la casa Blasco, completen l'exposició

Durada de l'exposició: del 24 d'octubre de 2015 a l'octubre del 2016

6.3.L'interactiu

El mes de juny de 2015 es va instal·lar un interactiu a la sala de l'exposició permanent ***El privilegi del bosc*** . L'interactiu titulat ***Descobreix la col·lecció de Can Caciques!*** vol donar a conèixer les col·leccions d'etnologia i arqueologia de l'Ajuntament de Llagostera que les exposicions de Can Caciques només mostren parcialment.

Permet dues entrades:

- ***Peça a peça:*** per descobrir la història dels objectes de la col·lecció,
- ***En primera persona:*** si vols que l'explicació sigui feta pels mateixos protagonistes.

Nombre de visitants que ha rebut el centre

	Individuals	Grups (Escolars / No escolars)	Total
Gener	30	1 grup no escolar (36)	66
Febrer	24	0 grups	24
Març	533	4 grups esc. (60)/ 1 grup no esc. (40)	641
Abril	90	4 grups no escolars (87)	177
Maig	278	4 grups no escolars (62)	340
Juny	22	2 grups no escolars (72)	94
Juliol	94	4 grups no escolars (128)	222
Agost	186	0 grups	186
Setembre	68	2 grups no escolars (87)	155
Octubre	750	4 grups esc. (83) / 1 grup no esc. (23)	856
Novembre	50	2 grups no escolars (83)	133
Desembre	29	1 grup no escolar (41)	111
Total visitants 2015:			3.005

Visites de grups escolars:

- 13 de març. Visita alumnes 5è escola Lacustària
- 22 d'octubre. Visita alumnes 3r. ESO IES Llagostera

Altres grups destacats:

- 22 de març. Visita Hospitalitat de Lourdes
- 13 d'abril. 1a visita geriàtric Cassà de la Selva
- 27 d'abril. Visita grup de dones del curs d'alfabetització
- 4 de maig. 2a visita geriàtric Cassà de la Selva
- 18 de maig. 3a visita geriàtric Cassà de la Selva
- 15 de juliol. 1a visita Casal Parroquial Llagosterenc
- 16 de juliol. 2a visita Casal Parroquial Llagosterenc
- 26 de juliol. Visita campanya Comerç als Barris
- 22 de novembre. Visita trobada de Puntaires

6.4. Exposicions Microtemporals

Consisteix en la instal·lació de vitrines en àmbits públics concorreguts (la biblioteca, la llar del pensionista, el *hall* de l'Ajuntament i l'oficina de turisme), on s'exposa una peça o un grup de petites peces del fons d'etnologia i s'explica breument la història que tenen vinculada.

Igual que *La Temporal*, el contingut d'aquesta sèrie de vitrines s'anirà canviant periòdicament, creant una xarxa de microexposicions amb l'objectiu de donar a conèixer l'existència de Can Caciques més enllà del centre, però també exposar

peces que no tenen cabuda en l'exposició permanent per qüestions d'espai i de discurs.

Les exposicions *Microtemporals* muntades durant el 2015 han estat:

- *Abans de la bombeta*
Peces exposades: llum d'oli (reg. 1211), llum d'oli (reg. 307), llum de petroli (reg. 302), llum de petroli (reg. 301), llum de carbur (reg. 303), llum de carbur (reg. 304), llum de carbur (reg. 1129) i llum de carbur (reg. 1127).
- *Fent taps a mà*
Peces exposades: ganivet de llescar (reg. 1146), ganivet de carrar (reg. 1095) i ganivet de taper (reg. 1093).
- *La corneta del nunci*
Peça exposada: corneta (reg. 441).
- *Quan encara no era clar*
Peces exposades: fanal d'estació (reg. 311) i gorra de peó de la brigada de via i obres (reg. 1212).
- *Escalfar el llit per anar a dormir*
Peça exposada: burro escalfador (reg. 517)
- *Un cóp de cigrons*
Peces exposades: mesurador (reg.165), mesurador de ½ cóp (reg.163) i mesurador de ¾ de quartà (reg.168)
- *Al sarró del pastor*
Peces exposades: banya de pastor per a sal (reg.64), banya de pastor per a oli (reg.65), banya de pastor per a oli (reg.66), banya de pastor per a sal i pebre (reg.67)
- *Llum als carrers*
Peça exposada: fanal de carrer (reg.299)
- *Un vestit a mida*
Peces exposades: planxes (reg. 1460, 544, 531, 530, 1484 i 1485)

6.5. Passejades per la història

Passejades per la història és una proposta que pretén difondre el coneixement sobre el passat històric del nostre entorn a partir de fets quotidians, anècdotes i episodis històrics que despertin l'interès del visitant. El format de les Passejades, atractiu i concís, pot resultar una plataforma de divulgació idònia tant pels llagosterencs com pels visitants.

La segona d'aquestes propostes, dedicada als monuments megalítics, el castell medieval i els masos abandonats de Montagut, va ser el dissabte 25 d'abril a les 10h. amb un recorregut guiat per aquest puig que forma part del massís de Cadiretes a càrrec de l'arqueòleg Joan Llinàs.

Número de participants en l'activitat: **27**

6.6. Altres activitats

Jornada monogràfica dedicada al carbó / 9 de maig de 2015

Amb motiu d'aquesta jornada, el diumenge 29 de juny es van organitzar un seguit d'activitats relacionades amb l'ofici de carboner. Durant el matí es va fer una visita guiada per les instal·lacions del Carbó d'Ardenya i Gavarres que la cooperativa IDÀRIA té a Llagostera.

A la tarda, al centre de Can Caciques, es va fer la presentació del vídeo *Memòries de bosc: el carboneig a l'entorn de Llagostera, passat i present (testimonis del carboneig a les Gavarres i a l'Ardenya-Cadiretes)*, realitzat per l'equip del Projecte Carbó d'Ardenya i Gavarres. Tot seguit es va presentar el Projecte Carbó d'Ardenya i Gavarres (objectius, moment actual i reptes de futur) i es va cloure l'activitat amb uns tastets cuits amb el carbó de la cooperativa.

Número de participants en l'activitat: **56**

Esmorzar de peladors / 13 de juny de 2015

Aquesta sortida, organitzada conjuntament per l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Llagostera, el Carbó d'Ardenya i Gavarres i el Centre d'Interpretació de Llagostera Can Caciques, consistia en presenciar la pela del suro i degustar un esmorzar de peladors a la font de la Taverna de Baix.

Durant la demostració de pela el públic assistent va poder conèixer-ne la tècnica gràcies a les explicacions dels membres del Carbó d'Ardenya i Gavarres, i posteriorment, ja a la font de la Taverna de Baix, l'organització havia preparat un refrigeri per a tots els assistents, on no hi va faltar l'amanida preparada directament sobre una de les pannes de suro acabades de pelar -seguint els costums propis dels peladors d'antany-.

Número de participants en l'activitat: **50**

Entre megàlits i santuaris ibèrics / 18 i 19 de setembre de 2015

Aquesta activitat englobava una conferència i una sortida de camp per conèixer la Llagostera megalítica. El divendres i dissabte 18 i 19 de setembre Pau Turon (arqueòleg) i Xavier Niell (prehistoriador) van ser els encarregats de dirigir, d'una banda la conferència que va girar entorn a les primeres manifestacions d'espiritualitat dels hàbitats del nostre entorn més proper, i de l'altra, la sortida que va servir per completar i ampliar les explicacions i informacions dels ponents gràcies a l'observació *in situ* dels monuments megalítics de l'Ardenya.

Número de participants en l'activitat: **82**

Els rellotges del campanar / 13 de desembre de 2015

Dins el marc de l'actual exposició de *La Temporal, L'hora del Comú*, el diumenge 13 de desembre el rellotger gironí Carles González va realitzar a Can Caciques la xerrada *Comptant el temps des del campanar*. Durant la conferència es va ampliar la informació tècnica sobre els rellotges que el poble de Llagostera ha tingut instal·lats al campanar de l'església parroquial al llarg del temps, concretament des del 1800 fins a dia d'avui.

En finalitzar la xerrada els assistents van poder visitar els espais més desconeguts del campanar: la sala del rellotge i la sala de les peses.

Número de participants en l'activitat: **40**

7. COL·LECCIÓ

7.1. Antecedents

L'origen de la col·lecció local arqueològica i etnològica és d'iniciativa popular. La col·lecció arqueològica neix entre els anys 60 i 70 i és el resultat de campanyes arqueològiques de grups *amateurs* entre els quals cal destacar Josep Calvet i Esteve Fa. Durant els anys 80 es forma la col·lecció etnològica promoguda per Josep Blanch i Emili Pons.

7.2. Conservació i restauració

Des de l'any 2004 fins al 2012 l'inactivitat museística i la manca de recursos per la conservació de les col·leccions causa un deteriorament important de les peces, sobretot les etnològiques.

És entre els anys 2012 i 2013 que s'adeqüen les instal·lacions del magatzem: desinsectació, desratització, canvi de la instal·lació elèctrica, pintura i instal·lació de prestatgeries. El mateix any 2012 sorgeix un grup de voluntaris que restauren totes les peces de la col·lecció etnològica. A dia d'avui Joaquim Castelló i Narcís Amat continuen assistint periòdicament al magatzem per continuar amb les tasques de restauració.

Actualment la col·lecció arqueològica està formada per 227 peces i la col·lecció etnològica per 1.276 peces.

8. DONACIONS

Donacions durant l'any 2015 s'han produït 21 donacions de peces etnològiques (veure relació annexa). Han estat catalogades i ubicades al magatzem.

9. DIFUSIÓ

A través del portal web www.cancaciques.cat s'apropa a tots els usuaris la història del centre, els seus continguts i les activitats programades. Aquest nou canal de comunicació es complementa amb la difusió telemàtica de la programació del centre via correu electrònic.

10. INDICADORS

Indicador			Total 2015
Nombre de visitants	A les exposicions	3.005	3.260
	A les activitats	255	
Nombre d'exposicions	Permanents	2	12
	Temporals	1	
	Microtemporals	9	
Nombre d'activitats	Jornades	4	5
	Passejades per la història	1	
Visites web	www.cancaciques.cat		14.778

Ingressos 2015

Número 1456

Cadira de carrador

Donant

Família Blanch-Rissech

Número 1457

Tamboret de garlopa

Donant

Família Blanch-Rissech

Número 1458

Màquina d'escapçar taps

Donant

Blanch Codolar, Joaquim

Número 1459

Màquina de fer discos?

Donant

Família Blanch-Rissech

Número 1468

Cadira de sastre

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1469

Tamboret de sastre

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1484

Planxa de carbó

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

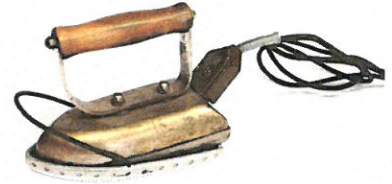

Número 1485

Planxa elèctrica

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1486

Coixí per a les agulles

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1487

Cinta mètrica de sastre

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1488

Coixí de munyeca per a les agulles

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1490

Burro per planxar americanes

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1491

Raspall de sastre

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1492

Picador de solapes

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1493

Regle de sastre

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1494

Regle de sastre

Donant

Vilallonga Ribata, Josep

Número 1495

Màquina de cosir

Donant

Puig Rodó, Josep

Número 1496

Taula cosidor

Donant

Puig Rodó, Josep

Número 1497

Capsa d'ampolla de conyac

Donant

Mestres Rodà, Eduard

Número 1501

Maniquí

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

Número 1502

Planxador

Donant

Vilallonga Ribalta, Josep

